

Pomocnik edukacyjny

**Dla nauczycieli / rodziców oraz wszystkich osób wspierających osoby z Ukrainy.
W trakcie prac. (aktualizacja na dzień 01.03.2022 r.)**

Źródło: satkurier.pl

Niniejszy pomocnik został opracowany jako zbiór materiałów i odnośników kierowanych do nauczycieli, wychowawców, specjalistów i innych osób, które wspierają naszych Braci i Siostry z Ukrainy w tym szczególnie trudnym dla nich okresie. Koncentruje się on na potrzebach związanych z edukacją dzieci z doświadczeniem migracji i uchodźstwa oraz wspieraniu wszystkich dzieci w obliczu sytuacji wojny na Ukrainie. Zbiór ten akcentuje lokalny wymiar udzielania pomocy i w związku z tym obejmuje zasoby w przestrzeni Miasta Poznania lub ogólnodostępne.

W zbiorze tym osoby zaangażowane w udzielanie pomocy mogą znaleźć pożyteczne źródła informacyjne / usługowe, odnośniki do publicznie dostępnych materiałów profesjonalnych oraz do literatury dziecięcej (aktualnie w języku polskim).

Pozycje literatury dziecięcej mogą być szczególnie użyteczne dla nauczycieli oraz rodziców polskich dzieci, którzy chcieliby uwrażliwiać lub wspierać własnych podopiecznych w zrozumieniu i przepracowaniu osobistego doświadczenia wojny.

Pozycje literatury profesjonalnej mogą być szczególnie użyteczne dla nauczycieli oraz specjalistów szkolnych działających w oświacie.

Zbiór ma charakter otwarty. Odbiorców zachęca się do jego dystrybuowania i dzielenia się wartościowymi oraz wyselekcjonowanymi zasobami informacyjnymi z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną nr 2 w Poznaniu (pod adresem mailowym konsultacje@ppp2poznan.pl).

Opracował korzystając z materiałów publicznie dostępnych mgr Mateusz Wiliński (2022) przy konsultacji Pracowników Poradni Psychologiczno – Pedagogiczna nr 2 w Poznaniu.

Źródła informacyjne: pożyteczne miejsca w Internecie:

<https://www.poznan.pl/>

- a) Pismo Prezydenta Miasta Poznania Jacka Jaśkowiak w sprawie pomocy Ukrainie.
<https://www.poznan.pl/mim/ngo/news/wsparcie-dla-ukrainy,177212.html>
- b) Poznań wobec wojny na Ukrainie.
<https://www.poznan.pl/mim/info/news/poznan-wobec-wojny-w-ukrainie,177174.html>
- c) Poznań dla Ukrainy – miejski punkt pomocy.
<https://www.poznan.pl/mim/info/news/poznan-dla-ukrainy-wystartowal-miejski-punkt-pomocy-aktualizacja,177267.html>
- d) Ankieta dotycząca oceny zasobów możliwych do wykorzystania pod kątem udzielania wsparcia na różnych płaszczyznach.
<https://www.webankieta.pl/ankieta/711825/ankieta-dotyczaca-wsparcia-wolontarystycznego-dla-osob-z-ukrainy.html>
- e) Adres mailowy do kontaktu z UM w sprawach związanych z pomocą osobom z Ukrainy:
wolontariat@um.poznan.pl. Urząd miasta uruchomił również drugą specjalną skrzynkę mailową, na którą można wysyłać pytania: ukraina@um.poznan.pl.
- f) Jak rozmawiać z dziećmi o wojnie? Nagranie rozmowy z cyklu „Z ekspertem przez telefon” Akademii Zdrowia dla Rodziców (przy udziale mgr Mateusza Wilińskiego, dyrektora Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej nr 2 w Poznaniu).
<https://www.poznan.pl/mim/info/news/jak-rozmawiac-z-dziecmi-o-wojnie,177392.html>
w tym temacie do poczytania:
<https://kosmosdla doroslych.pl/ale-temat/jak-rozmawiac-z-dziecmi-o-wojnie-w-ukrainie>

<http://migrant.poznan.pl/pl/>

Poznańska organizacja prowadzona przez Fundację Centrum Badań Migracyjnych wspierająca osoby z doświadczeniem imigracji.

Ze strony internetowej organizacji: „MIP jest miejscem gdzie można uzyskać informację i wsparcie związane z legalizacją pobytu, pracy oraz spraw związanych z życiem codziennym. Mówimy jak wypełnić formularze, tłumaczymy i wyjaśniamy zawilości polskiego prawa. Pomagamy cudzoziemcom oraz osobom, którym zależy na pobycie cudzoziemca w Polsce. Stale staramy się rozszerzać naszą ofertę – proponujemy warsztaty, kursy językowe, szkolenia, spotkania integracyjne. Pracują tu osoby, które mają doświadczenie, wiedzę w sprawach związanych z funkcjonowaniem w Polsce – pracownicy biura, prawnicy, doradcy i lektorzy. W MIP mówimy w czterech językach: po polsku, rosyjsku, ukraińsku i angielsku.” <https://www.facebook.com/Pozarządowy.Poznan/videos/2508308052833579/>

Opracował korzystając z materiałów publicznie dostępnych mgr Mateusz Wiliński (2022) przy konsultacji Pracowników Poradni Psychologiczno – Pedagogiczna nr 2 w Poznaniu.

<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka>

- a) Ministerstwo Edukacji i Nauki przygotowało informację dla rodziców dzieci przybywających z Ukrainy. W materiale znalazły się praktyczne wskazówki dotyczące zapisania dziecka do szkoły oraz praw, jakie przysługują uczniom z zagranicy w polskich szkołach. Informacja została opracowana w języku polskim i ukraińskim.
<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/informacja-dla-rodzicow-dzieci-przybywajacych-z-ukrainy>
- b) Minister Edukacji i Nauki przekazał dyrektorom szkół i organom prowadzącym informację na temat zasad przyjmowania cudzoziemców do polskich szkół w kontekście obecnej sytuacji na Ukrainie.
<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/zasady-przymowania-cudzoziemcow-do-polskich-szkol-w-kontekscie-obecnej-sytuacji-na-ukrainie>
- c) Rekomendacje dla nauczycieli i pedagogów szkolnych dotyczące rozmawiania z dziećmi i uczniami na temat sytuacji w Ukrainie.
<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/jak-rozmawiac-z-dziecmi-i-uczniami-na-temat-sytuacji-w-ukrainie--rekomendacje-dla-nauczycieli-i-pedagogow-szkolnych>

<https://brpd.gov.pl/>

- a) Na stronie informacja o Dziecięcym Telefonie Zaufania Rzecznika Praw Dziecka. Dostępna pomoc bezpośrednia dla dzieci, rodziców i osób dorosłych.
- b) Od 02.03.2022 r. wyżej wymieniona pomoc będzie udzielana w języku ukraińskim. Według rozpiski dyżurów umieszczonej na stronie: <https://brpd.gov.pl/2022/02/25/uwaga-pomoc-800-12-12-12-po-ukrainsku/>

<https://www.ore.edu.pl/2015/03/wielokulturowosc-w-szkole-uczen-cudzoziemski/>

Różnorodne materiały bazy danych Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie dotyczące wątku Wielokulturowości w szkole / uczniów cudzoziemskich.

<https://odnpoznan.pl/2-nieskategoryzowane/406-solidarni-z-ukraina>

Lista materiałów i odnośników dotyczących aktualnej sytuacji na Ukrainie. Wśród nich można znaleźć scenariusze zajęć, aktywności do podjęcia wspólnie z dziećmi (dla rodziców i nauczycieli).

<https://fdds.pl/o-fundacji/co-nowego-w-fundacji/kompendium-zasobow-nt-pomocy-osobom-objety-m-wojna-w-ukrainie.html>

Opracował korzystając z materiałów publicznie dostępnych mgr Mateusz Wiliński (2022) przy konsultacji Pracowników Poradni Psychologiczno – Pedagogiczna nr 2 w Poznaniu.

Warszawska Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę zebrała informacje dotyczące adresów, miejsc, linków w których można szukać rzetelnych informacji o wsparciu dla osób zajmujących się pomocą, podejmowania rozmów na temat wojny, materiałów przydatnych dla nauczycieli, zbiórkach, pomocy mieszkaniowej i wskazówkach dla osób goszczących u siebie osoby z Ukrainy, zatrudnianiu osób z Ukrainy i wiele innych.

<https://forummigracyjne.org/>

Warszawska Fundacja Polskie Forum Migracyjne:

- a) Prowadzi bezpłatny interwencyjny telefon oferujący wsparcie psychologiczne (również w formie interwencji kryzysowej w języku ukraińskim i rosyjskim). Infolinia obsługuje połączenia telefoniczne, Whatsapp i Viber. <https://forummigracyjne.org/kurs/bezplatny-telefon-kryzysowy>
- b) Prowadzi działalność szkoleniową dla specjalistów i osób pomagających / prowadzi różnorodną działalność wspierającą dla osób z doświadczeniem migracji.
- c) Posiada wyszukiwarkę publikacji (migrotekę).
- d) Na kanale youtube fundacji można odnaleźć zapisy wielu ciekawych webinarów, w tym porady praktyczne jak korzystać z narzędzi zdalnych do edukacji w polskiej szkole (Librus, Teams, Google Meet) w języku Ukraińskim. <https://www.youtube.com/channel/UCYewHruyZspWY8RSrTUdFzq>

Literatura profesjonalna:

<https://www.ppp2poznan.pl/do-pobrania/dla-nauczycieli>

„Model pracy z uczniem o specjalnych potrzebach wynikających z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych.” Tekst autorstwa Piotra Wilińskiego wprowadzający w temat pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych wynikających z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych. Dostępny na stronie internetowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej nr 2 w Poznaniu.

<https://www.ore.edu.pl/2021/03/dziecko-w-sytuacji-kryzysowej-wspierajaca-rola-pracownikow-oswiaty/>

Z notki wydawcy: „Celem tej publikacji jest wsparcie i podkreślenie znaczenia roli nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych w procesie pomagania dzieciom i młodzieży w sytuacjach trudnych. Zawiera ona m.in. opis sposobów i narzędzi służących rozpoznawaniu potrzeb osoby w sytuacji trudnej, kryzysowej, traumatycznej zarówno z perspektywy szkoły, jak i poradni psychologiczno-pedagogicznej, a także praktyczne przykłady pomocy uczniom w różnych sytuacjach kryzysowych.”

<http://www.wlaczpolske.pl/wielokulturowaszkola.pdf>

Pakiet edukacyjny z programem nauczania języka polskiego jako drugiego dla I, II i III etapu kształcenia. Książka w warstwie formalnej nie w pełni aktualna. Zawiera wiele propozycji i rozwiązań, które mogą być pomocne przy dostosowywaniu aktualnie opracowanych programów czy modyfikacji programów nauczania aktualnie realizowanych.

https://um.warszawa.pl/documents/21449838/21614882/inny_w_polskiej_szkole.pdf/32445ba1-7916-f8a3-1615-bc4a04c02103?t=1634497737324

Książka „Inny w polskiej szkole” jest poradnikiem dla nauczycieli pracujących z uczniami cudzoziemskimi.

Z wstępu: „Publikacja zawiera teksty metodyczne, scenariusze lekcji, propozycje narzędzi do pracy dydaktyczno-wychowawczej oraz polsko-angielsko-wietnamsko-czeczeński-rosyjski słowniczek z najczęściej używanym słownictwem na lekcjach matematyki, biologii, historii, geografii. Materiały zostały przygotowane z myślą o dyrektorze i nauczycielach szkoły, do której, często niespodziewanie, zostaje zapisane dziecko z innego kręgu kulturowego i językowego.”

Opracował korzystając z materiałów publicznie dostępnych mgr Mateusz Wiliński (2022) przy konsultacji Pracowników Poradni Psychologiczno – Pedagogiczna nr 2 w Poznaniu.

Literatura dziecięca

Książki poruszająca tematykę konfliktów, wojny, sytuacji ekstremalnych.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4855539/a-krolik-sluchal>

Bajka terapeutyczna dla dzieci w każdym wieku, o tym czego potrzebujemy gdy COŚ się burzy. W przystępny sposób porusza również temat radzenia sobie przez dziecko w sytuacji dla niego trudnej lub traumatycznej oraz udzielania dziecku pomocy w takiej sytuacji.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/235252/wrog>

Książka o istocie wrogości i wojny, dla osób w każdym wieku. Rekomendowana przez Amnesty International.

<https://www.wydawnictwoliteratura.pl/serie-wydawnicze/wojny-doroslych-historie-dzieci>

Seria „Wojny Dorosłych – Historie dzieci” wydawnictwa Literatura zawiera wiele pozycji dostosowanych językiem do potrzeb i możliwości dzieci poruszające temat prywatnego doświadczenia wojny. Wśród ważnych pozycji z serii można wskazać książkę Barbary Gawryluk „Teraz tu jest nasz dom” (Reportaż dla dzieci o losach rodziny uciekającej przed wojną z Ukrainy).

Książki o odmienności i radzeniu sobie z nią.

<https://calapolskaczytadzieciom.pl/ksiazka/zabka-i-obcy/>

Z notki wydawniczej: „Czy łatwo opowiedzieć dziecku o stereotypach i ksenofobii? Nie? A jednak się udało! *Żabka i obcy* to książka o naszych uprzedzeniach – jedna z cyklu dwunastu króciutkich opowieści o dobrej i rozsądnej Żabce, za które holenderski pisarz i rysownik Max Velthuijs otrzymał tzw. małego Nobla, czyli Nagrodę im. H.Ch. Andersena.”

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/301626/tru>

Wzruszająca książka o akceptacji i odrzuceniu; o odmienności i korzyściach z jej poskramiania.

Opracował korzystając z materiałów publicznie dostępnych mgr Mateusz Wiliński (2022) przy konsultacji Pracowników Poradni Psychologiczno – Pedagogiczna nr 2 w Poznaniu.

Książki wspierające budowanie odporności psychicznej dzieci.

<https://publicat.pl/ced/oferta/nauczanie-wczesnoszkolne-6-9-lat/12-dzieciwych-wyzwan-polscy-autorzy-o-tym-jak-poradzic>

Z notki wydawniczej: „Dwunastu autorów napisało dwanaście opowiadań o wyzwaniach. Ukazując wyrazistych bohaterów i ich codzienne troski, starali się odpowiedzieć na pytanie, jak sobie poradzić z trudnościami. W książce znalazły się teksty o: poczuciu własnej wartości, agresji, tolerancji, zagrożeniach płynących z sieci, uważności, pasji, nadużywaniu urządzeń elektronicznych, rywalizacji, manipulacji, wysokiej wrażliwości, presji grupy oraz nieśmiałości. Czytajmy dzieciom tę książkę, zachęcając do rozmowy o sytuacjach, które mogą im się przytrafić. Niech wyrosną na dorosłych, którzy potrafią sobie poradzić z każdym wyzwaniem.”

<https://lubimyczytac.pl/cykl/8993/dzieci-filozofuja>

„Dzieci często zadają pytania mające naturę pytań filozoficznych. Dlaczego ludzie umierają? Dlaczego musimy słuchać rodziców? Dlaczego na świecie są wojny? Wobec takich pytań dorośli niejednokrotnie czują się bezradni. Nie wiedzą, w jaki sposób rozmawiać z dziećmi na trudne tematy, co im odpowiadać. Bo też czy istnieją jednoznaczne odpowiedzi?”

Książki z tej serii stanowią dobrą podstawę do rodzinnych dyskusji i poruszania z dziećmi trudnych i aktualnych tematów.

<https://lubimyczytac.pl/ksiazka/4923012/ja-milosc-ksiega-wspolodczuwania>

Z notki wydawniczej: „Celebując miłość we wszystkich jej postaciach, zachęcają młodych czytelników, aby spojrzeli do wewnątrz siebie, kiedy będą się bać. Bo miłość pozwala nam działać ze współczuciem i życzliwością, żyć z wdzięcznością i dbać o siebie poprzez praktykowanie miłości do siebie samych.”

Książka o zagłębieniu w siebie, gdy zaczynamy się bać; o miłości, która pozwala działać z życzliwością i współczuciem wobec innych tego potrzebujących.